

KOSOVO: Nemir i vandalizam prema pravoslavnim objektima

Branko Bjelajac, Centar 9 (www.centar9.org), Beograd, 21. januara 2013

Đakovica – Istog dana kada je uklonjen spomenik poginulim Albancima iz sukoba sa srpskim policijskim snagama od pre 12 godina, podignut u centru Preševa u novembru 2012, došlo je do nemira i daljeg vandalizma na Kosovu. Policija je 20. januara, bez ikakvih problema, uklonila spomenik iz centra ove opštine na jugu Srbije. I mada je sve naoko mirno u Preševskoj dolini, na Kosovu nije.

Albanski dnevnik Koha Ditore, u izdanju od 21. januara navodi da je Albanska nacionalna armija, preko svoje Fejsbuk stranice pozvala Albance u Đakovici da se okupe ispred KEK-a (elektrodistribucije) i potom da unište lokalnu pravoslavnu crkvu jer 'treba pogoditi Srbe tamo gde ih najviše boli.'

U Đakovici se potom, oko 20 sati, okupila grupa Albanaca kako bi protestovala zbog uklanjanja spomenika u Preševu. Jedan deo se potom odvojio (albanski mediji govore o 'desetak mladića') i krenuo kao Manastiru uspenja presvete Bogorodice, što je bilo sprečeno od strane kosovske policije i KFORa. Kako je dalje izjavio predsednik opštine Đakovica, situacija se smirila oko 22 sata, a manastir i dalje čuvaju jake policijske i vojne snage spolja i iznutra, uključujući i italijanske Karabinjere.

Ovaj objekat, tada crkva u Srpskoj ulici, bio je zapaljen u martovskim nemirima 2004. godine. Obnovljen je 2011. godine i preimenovan u manastir. U julu 2012 godine u njemu je kršteno jedno dete, prvo posle 1999. godine. Danas u manastiru žive četiri stare monahinje.

Sajt koha.net je danas objavio da je sinoć policija rasterala grupu od 'nekoliko desetina mladih ljudi' koji su na policiju bacali kamenje i 'različite vrste petardi'.

Klokot – Tokom istog dana, 20. januara, na srpskom pravoslavnom groblju u selu Klokot kod Vitine, nepoznati počinioci su uništili 27 nadgrobnih spomenika. Lokalni srpski rukovodilac Saša Mirković je izjavio da je bio šokiran vandalizmom koji je video na groblju. Srpski KIM radio iz Čaglavice je javio da su na uviđaj izašli pripadnici Kosovske policije.

Tom prilikom je Kancelarija vlade Srbije za Kosovo i Metohiju prebrojala dosada uništene spomenike

i izjavila sledeće: 'Podsećamo da je na teritoriji Kosova i Metohije uništeno i oštećeno 5.261 nadgrobnih spomenika, a većina grobalja nepristupačna je, pretvorena u deponije, zarasla u korov i šipražje.'

Kosovska Mitrovica – Tokom noći 21/22. januara nepoznati počinioci su oskrnavili i oštetili tri pravoslavna groblja u selima Priluzje, Miloševa i Plemetina, na Kosovu.

U priluzju je zapaljeno nekoliko krstača, a sinoć oko 23 sata jedan veći nadgrobnni spomenik je uništen eksplozivnom napravom. Detonacija je bila snažna pa su delovi spomenika rasuti po okolnim poljima. Lokalna policija vrši uviđaj, a groblje će biti pretraženo jer se sumnja da je postavljeno još eksplozivnih naprava.

Miodrag Stolić, predsednik opštine Vučitrn, javio je da je Srpska pravoslavna kapela na groblju u selu Miloševo zapaljena tokom noći. Policija vrši uviđaj. U Miloševu živi još samo nekoliko srpskih porodica.

Stolić je takođe javio da su i u etnički mešovitom selu Plemetina nepoznati počinioci srušili više nadgrobnih spomenika na pravoslavnom groblju, a policija takođe vrši uviđaj.

Nemiri i vandalizam na Kosovu povezuju se sa činom uklanjanja spomenika iz Preševa. Ostaje međutim nejasno zašto je albanska zajednica na jugu Srbije u novembru postavila spomenik 27-ici poginulih, kada individualni spomenici i memorijali za svakog od njih pojedinačno već godinama postoje, i to srpskim vlastima očigledno ne predstavlja problem.